

ΔΡΑΜΑΤΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΠΟΙΟΣ ΑΠ' ΤΟΥΣ ΔΥΟ;

ΤΟΥ ΠΙΕΡ ΒΙΛΛΕΤΑΡ

— 'Αγαπητή μου, είπε ο κ. Σολλάρ στη γυναίκα του, πρέπει να πάρης μιὰ απόφασι. 'Η θέσις πού προσφέρουν στὸν Ζάκ στὴ Βραζιλίᾳ εἶνε ἀνέλπιστη. Φοβάσαι πού θὰ ξενηθεύῃ; Μὰ εἶνε ἀντρας πειά... Πήγε στὸν πόλεμο... 'Η ζωὴ πού κάνει ἐδῶ εἶν' ἀναξία του!... "Ὡ! ξέρω. Θὰ μοῦ πῆς πὺλὸ φίλος μας ὁ Μιράιγ σταδιοδρόμησε λαμπρὰ κι' ἔγινε πλουσιος τραπεζίτης, χωρὶς νὰ τὸ κουνήσῃ καθόλου ἀπὸ τὴν ἐπαρχία μας... Μὰ οἱ καιροὶ ἄλλαξαν πειά. Σήμερον εἶνε ἡ ἐποχὴ τῶν μεγάλων τράστ... "Ενας ἄνθρωπος σὰν τὸν Ζάκ, μονάχα ἐκπατριζόμενος, μπορεῖ νὰ κἀνὴ τὴν τύχη του.

'Η κ. Σολλάρ δὲν ἀπάντησε. Στὰ λόγια τοῦ συζύγου της εἶνε ἀντέτασσε κανένα ἐπιχείρημα. Μονάχα ἀπαντοῦσε μὲ ἀναγκασμὸς καὶ μὲ τὶς κομμένες ἐκεῖνες φράσεις: «Ναί, σὲ καταλαβαίνω... θὰ σκεφθῶ», πού ἀποτελοῦν τὴ δύναμι τῶν δυνατῶν.

— 'Εξ ἄλλου, συνέχισε ὁ κ. Σολλάρ πὺ ἀπότομα τῶρον, Ζάκ δὲν ἔχει πεντάρρα. 'Ο ξενητεμὸς του εἶνε σκληρὸς ἐπιβία, μὰ ἀναπόφευκτος. Σοῦ τὸ ἐπαναλαμβάνω, ὁ Μποτὴ εἶνε σίγουρος φίλος... "Αν ζήτησε νὰ πάρῃ τὸν Ζάκ στὴ Βραζιλία κοντὰ του, τὸ ἔκανε αὐτὸ, γιατί ἐκτιμᾶει, ὁμοίως κι' ἐμεῖς, τὴν ἀντίληψί του... Ξέρεις τί θὰ πῆ Βραζιλία; Ἄ πῆ πλοῦτος, πολλὰ ἑκατομύρια... 'Ο καὶ τὸ θαμπάκι, ἡ ζάχαρι, ὅλα σὲ κάνουν πλούσιο ἐκεῖ κάτω... Δὲν ἔχεις παρὰ νὰ διαλέξῃς... "Ὡ! ἂν εἶχα ἐγὼ τὴν ἡλικία τοῦ Ζάκ!... "Ακου καὶ κάτι ἄλλο, ἀγαπητή μου: πού ὑπόσχομαι νὰ πᾶμε σὲ δυὸ - τρία χρόνια ἐμεῖς στὴ Βραζιλία νὰ τοῦ κάνουμε μιὰ κρη ἐπίσκεψι...

'Η κ. Σολλάρ ὕψωσε τοὺς ὠμους της. 'Ο συζυγὸς της αὐτὴ τὴ φορά γίνηκε ξεαλλος.

— "Ας μιλήσουμε καθαρὰ! εἶπε μὲ φωνὴ ἀπεραστική. Δὲν εἶνε ὦρα νὰ μασᾶμε τὰ λόγια μας. Ξέρεις καλὰ ὅτι δὲν μποροῦν καὶ τὰ δυὸ παιδιὰ μας νὰ σταδιοδρομήσουν στὴν ἀρτέζα Μιράιγ ὅπου ἐργάζονται τῶρον... Ἄνο γιὰ τὸν ἕνα ὑπάρχει θέσις ἐκεῖ... 'Ο φίλος μας ὁ Μιράιγ εἶνε γέρος χωρὶς παιδιὰ. Ξέρω μάλιστα καλὰ ὅτι σκοπεύει ν' ἀποσυρθῇ ἀπὸ τὴν ἐπιχείρησί του... Λοιπὸν, ἀγαπητή μου, σκοπεύω νὰ τὴν ἀγοράσω γιὰ τὸ γυιὸ μου τὸν Ζῶρζ... Εἶνε ὅ,τι τοῦ χρειᾶται...

— Σῶπα γιὰ τὸ Θεό! τὸν διέκοψε ἡ κ. Σολλάρ.

'Ο κ. Σολλάρ προσπάθησε νὰ πάρῃ τὸ χέρι τῆς γυναίκα; του, πού ἐκεῖνη τὸ τραβοῦσε.

— Συγχώρησέ με, 'Ελένη, τῆς εἶπε τρυφερώτερα τῶρον, ἂν σοῦ μιλάω μὲ τὸ πνεῦμα τῆς λογικῆς. Μὰ βλέπω τὰ πράγματα ὅπως εἶνε. Πρέπει κανεῖς νὰ ὑποβάλλεται γιὰ τὰ παιδιὰ του σὲ ὅλες τὶς θυσίες. Θὰ ξαναἰδῆς τὸν Ζάκ σου σὲ ὀχτῶ - δέκα χρόνια, πλημμυρισμένο στὸ χρυσάφι... 'Εμεῖς, τότε, συγκρινόμενοι μαζύ του θὰ εἶμαστε φτωχοί. 'Εξ ἄλλου, δὲν σὲ πιέζω. Σκέψου! Δείξου λογική... Θὰ μοῦ ἀπαντήσης αὐτὴ τὴν ἑβδομάδα ἢ τὴν ἄλλη...

***

'Η θικτώρια πού ξανάφερνε τὸν κ. καὶ τὴν κ. Σολλάρ ἀπὸ τὴ λειτουργία, ἀκολουθοῦσε ἕνα δρόμο πού τὸν ἔφραζαν δεξιὰ κι' ἀριστερὰ δυὸ μαντρότοιχοι καταπράσινοι ἀπὸ τὰ αἰγοκλήματα καὶ τὶς ἀγριοτριανταφυλλίες. Σὲ λίγο φάνηκε τὸ κιγκλίδωμα ἑνὸς γηπέδου τοῦ τένις κι' ὁ Ζῶρζ, πού ἔπαιζαν ἐκεῖ, χαιρέτησαν ἀπὸ μακρὰ τὸ ἀμάξι τῶν γονέων τους μὲ τὶς ρακέτες τους.

'Η κ. Σολλάρ κατέβηκε ἀπὸ τὸ ἀμάξι, ἀφήνοντας τὸ σύζυγό της νὰ ξαναγυρῇ μόνος στὸ σπίτι. Μπήκε μέσα στὸ γηπέδο καὶ φίλησε τὰ παιδιὰ της. "Ἐπειτα τράβηξε πρὸς τὸν κήπο τους καὶ, παίρνοντας ἕνα ψαλίδι ἀπὸ τὸ σπιτάκι τοῦ περιβολάρη, ἄρχισε νὰ κόβῃ ρόδα, ὅπως ἔκανε ὅλες τὶς Κυριακὲς, γιὰ νὰ στολίση τὸ τραπέζι τους.

'Ολόγυρά τους ἀπλωνόταν ἡ γαλήνη ἑνὸς ὠραίου ἐξοχικοῦ προῶνου. Κανένας ἄλλος θόρυβος δὲν ἀκουγόταν ἐκτὸς ἀπ' τὶς φωνὲς τῶν δυὸ αὐτῶν παικτῶν, πού τρέχαν μέσα στὸ γηπέδο, κι' ἀπὸ τὸ μονότονο τραγοῦδι τῶν τζιτζικιῶν στὸ γειτονικὸ λειβάδι. Κάθε τόσο μερικοὶ διαβάτες στεκόντουσαν μπρὸς στὴ μεγάλη καγκελλόπορτα. "Ἦσαν χωρικοὶ μὲ τὶς κυριακάτικες μπλοῦζες τους, νέες κοπέλλες ἢ κάποιο ζευγάρι μικροαστῶν — ὑπαλλήλων τοῦ σιδηροδρόμου ἢ τοῦ ὑφαντουργεῖου — πού ἔρριχναν μιὰ ματιὰ στὸ τένις καὶ στὰ ὠμορφα ροδόδεντρα τοῦ κήπου. Καὶ ὅλοι σκεφτόντουσαν: «'Ο κ. καὶ ἡ κ. Σολλάρ εἶν' ἄνθρωποι εὐτυχισμένοι».

'Ὅστόσο, ἡ 'Ελένη Σολλάρ δὲν ἦταν εὐτυχισμένη. Τὰ χέρια της, καθὼς ἔκοβαν τὰ ρόδα, ἔτρεμαν. "Ἐνοιωθε τὸν ἑαυτὸ της τόσο κουρασμένο, ὥστε στὸ τέλος πῆγε καὶ κάθησε σ' ἕνα πέτρινο πάγκο.

'Απ' αὐτὸ τὸ μέρος, μέσα ἀπ' τὰ δέντρα,

... "Ενα μεγάλο θαπόρι πού φεύγει γρήγορα...

έβλεπε τὰ παιδιά της πού εξακολουθούσαν νὰ παίζουν τένις. Ὁ Ζάκ ἦταν μελαχροινός, εὐρωστός, πλασμένος γιὰ νὰ παλαίψη στὴ ζωὴ. Ὁ Ζώρζ, πὸ λεπτοκαμωμένος, μὲ κάτι τὸ γυναικεῖο ἐπάνω του, εἶχε σὲ ὄλες του τὶς κινήσεις μιὰ εὐλυγισία γάτας. Βέβαια, ἂν ὁ ἕνας ἀπ' τοὺς δύο ἔπρεπε νὰ φύγη, ν' ἀπομακρυνθῆ ἀπ' αὐτὴν, γιὰ πάντα ἴσως, καλύτερα θὰ ἦταν νὰ εἶνε ὁ μεγαλύτερος. Μὰ ἀμέσως ἡ καρδιά της διαμαρτυρήθηκε ἐναντίον τῆς σκέψεως αὐτῆς: «Ὅχι! οὔτε ὁ ἕνας! Οὔτε ὁ ἄλλος!...» Καὶ δάκρυα πλημμύρισαν τὰ μάτια της.

Τότε, μέσα σὲ μιὰ στιγμή, ξαναθυμήθηκε ὅλη της τὴ ζωὴ: τὸν πρῶτο τῆς γάμο, στὰ εἴκοσι χρόνια της, μὲ τὸν Παῦλο Ζοριόζ, τὸ νεαρὸ συμβολαιογράφου τοῦ Βιλνέρ, πού τὸν λάτρευε, ὅσο τὴν λατρεῖ κι' αὐτός. Θυμήθηκε τὸ ἀγροτικό τους σπιτάκι, πού δὲν ἦταν βέβαια πλούσιο σὰν τὴν ἐπαυλὶ τοῦ κ. Σολλάρ, ὅπου γερόταν τώρα, μὰ πού ἦταν τόσο καθαρὸ, τόσο φωτὸ ὡς μὲ τὰ καινούργια του ἐπιπλα πού ἔπαιζαν τὴ νύχτα καὶ μὲ τὸν ὠμορφο κῆπο του, πού εἶχε τὸν δροσερὸ καὶ γλυκὸς σκιὰς στὶς θερμὲς ὥρες τοῦ ἀπογεύματος. Ἐκεῖ εἶχε περάσει τρία χρόνια ἀγάπης κι' εὐτυχίας κοντὰ στὸν ἀγαπημένο της σύζυγο, τὸν τρυφερὸ καὶ ἀμυαλο σὰν παιδί, πού ἡ ἀνάμνησί του τὴν γοήτευε ἀκόμα. Ἐκεῖ γεννήθηκε ὁ Ζάκ. Πήγαιναν τὴν κούνια του κάτω ἀπὸ τὶς ἀκακίες. Χαμογελοῦσε, κουνούσε τὰ χεράκια του, ἔλεγε μυστηριώδη λογάκια στὰ πουλιά. Ὡστόσο, σιγὰ σιγὰ, κάποιες ἀνησυχίες ἀρχισαν νὰ ταραξοῦν τὴν εὐτυχισμένη ζωὴ του. Ὁ Πῶλ παραμελοῦσε τὴ δουλειὰ του καὶ γιὰ νὰ κερδίσει χρήματα, ἀγόραζε οἰκόπεδα γύρω ἀπ' τὴν πόλι. Οἱ πελάτες του τοῦ ἔφευγαν ὁ ἕνας, κατόπιν τοῦ ἄλλου. Μὰ δὲν τοὺς ἔνοιαζε καθόλου γι' αὐτό... Εἶχαν κ' οἱ δύο τὴν ἐμπιστοσύνην στὸ μέλλον, ἐκείνη τὴν ἐποχὴ...

Ἐπειτα, ξαφνικὰ, ὁ κεραυνὸς ξέσπασε. Ἡ Ἐλένη ξαναζοῦσε τώρα τὶς τρομερὲς ἐκείνες ὥρες: Ἡ ἀξαφνὴ χρεωκοπία, ἡ αὐτοκτονία τοῦ Παύλου, ἡ ἀτίμωσις πού θὰ πηγαινε στὸ ὄνομα τοῦ παιδιοῦ της, τοῦ Ζάκ. Τότε ἀκριβῶς ἐπενέθη ὁ κ. Σολλάρ. Αὐτὸς ὁ πλούσιος νέος, παιδικὸς φίλος τῆς Ἐλένης, τὴν εἶχε ἀγαπήσει ἄλλοτε, χωρὶς νὰ τολμήσῃ νὰ τῆς τὸ πῆ. Ταχτοποίησε τὶς υποθέσεις της, πλήρωσε τὰ χρέη τοῦ συζύγου της, χωρὶς νὰ τὴν εἰδοποιήσῃ, ἔπειτα ἐξαφανίστηκε, ταξίδεψε, χωρὶς ἐκείνη νὰ μπορεῖ νὰ τοῦ ἐκδηλώσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην της. Δυὸ χρόνια πέρασαν. Τότε ὁ κ. Σολλάρ ἀναγύρισε, ζήτησε τὸ χέρι της κι' ἐγένε δεκτός. Ἡ Ἐλένη ἔνοιωθε γι' αὐτὸν ὄχι ἔρωτα, ἀλλὰ θαθεῖα ἐκτίμησι. «Εἶνε πολὺ καλός», σκεφτόταν. Καί, πραγματικὰ, ὁ κ. Σολλάρ ἦταν καλός, μὰ χωρὶς θερμότητα, εἶχε μιὰ πρακτικὴ κι' ἀγαθὴ καλωσύνη. Ἐνα χρόνο μετὰ τὸ γάμο τους, ὁ Ζάκ εἶχε ῥθῆ στὸν κόσμο. Ἡ Ἐλένη εἶχε πιστέψει καὶ τότε, γιὰ μιὰ φορὰ ἀκόμα στὴν εὐτυχία.

Μὰ ὁ Ζάκ ἦταν ἐκεῖ. Ὅσο μεγάλωνε, ἔπιανε περισσότερη θέσι στὸ καινούργιο της σπιτικό καὶ συγχρόνως μεγάλωνε κ' ἡ ἀντιπάθεια τοῦ πατριοῦ του γι' αὐτόν. Ὁ Ζάκ ἦταν γιὰ τὸν κ. Σολλάρ τὸ παιδί τοῦ ἄλλου: τὸ παιδί ἐκείνου πού τοῦ εἶχε κλέψει ἄλλοτε ἕνα μέρος τῆς εὐτυχίας του. Πόσους ἀγῶνες ἔκανε ἡ Ἐλένη γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ τὸ κρατήσῃ κοντὰ της καὶ νὰ μὴ τὸ στείλουν ἐσωτερικὸ στὸ σχολεῖο, ὅπως ἤθελε ὁ σύζυγός της καὶ μὲ πόσες πληγὲς τῆς ψυχῆς της πλήρωσε τὴ σκληρὴ αὐτὴ νίκη της.

Ὡστόσο, ὅταν ὁ Ζάκ ἀναγύρισε ἀπὸ τὸν πόλεμο, ὁ κ. Σολλάρ τοῦ εἶχε πῆ: «Φίλησέ με, παιδί μου!», καὶ ἐπὶ τρεῖς μῆνες, ὁ πατριὸς δειχνόταν ἐπιεικὴς, σχεδὸν στοργικὸς γιὰ τὸ νεαρὸ στρατιώτη. Ὁ Ζάκ προσελήφθη κατόπιν στὴν Τραπεζα Μιράϊγ, ὅπου ἐργαζόταν κι' ὁ Ζώρζ. Μὰ ἐνῶ ὁ μικρότερος, τύπος ξένοιαστου νέου τῆς ἐποχῆς, παραμελοῦσε τὴ δουλειὰ, ὁ Ζάκ, ἐργατικὸς, δραστήριος, ἀπέσπασε πολὺ γρήγορα τὰ συγχαρητήρια τοῦ κ. Μιράϊγ. Τότε ὁ πατριὸς του ἀρχισα νὰ τὸν ζηλεύη κι' αὐτὸς ὁ ἴδιος ἔγραψε πρὸς φίλον τοῦ Μπορέλ στὴ Βραζιλία, παρακαλῶντας τὸν νὰ θρῆ μιὰ θέσι γιὰ τὸν Ζάκ στὶς ἐπιχειρήσεις του.

Μὰ ἡ Ἐλένη συλλογιζόταν πῶς, ὅπως ἄλλοτε, δὲν εἶχε ἀφήσει νὰ κλείσουν τὸ παιδί της ἐσωτερικὸ στὸ σχολεῖο, ἔτσι

καὶ τώρα ἔπρεπε νὰ τὸ σώσῃ ἀπὸ τὴν ἐξορία.

— Μπα! Ὁ κ. Μιράϊγ! εἶπεν ἔξαφνα, βλέποντας τὴν καγκελλόπορτα τοῦ κῆπου ν' ἀνοίγη καὶ τὸν κ. Μιράϊγ νὰ προχωρῆ ὡς τὸν πάγκο, ὅπου καθόταν.

— Ἦταν ἕνας ἠλικιωμένος κύριος μὲ γκριζὰ μαλλιά καὶ μὲ μικρὰ ἔξυπνα μάτια. Ὑποκλίθηκε μὲ σοβαρότητα καὶ φίλησε τὸ χέρι τῆς παλαιᾶς του φίλης.

— Ὁ σύζυγός σας δὲν εἶν' ἐδῶ; ρώτησε.

— Ὅχι, ἀποκρίθηκε ἡ Ἐλένη. Εἶνε στὸ σπίτι.

— Καὶ τὰ δυὸ παιδιά σας;

— Τὰ βλέπετε... Παίζουν τένις.

— Ἀ! ὦραϊα! ἔκανε ὁ κ. Μιράϊγ, κυττάζοντας πέρα πρὸς τὸ γήπεδο.

Καί, ἀπότομα, ἐπρόσθεσε:

— Σὰς ζητῶ συγγνώμην, ἀγαπητὴ μου κυρία, γι' αὐτὸ πού θὰ σὰς πῶ. Αὐτὸ τὸ διάθημα μοῦ εἶνε ἐξαιρετικὰ ὀδυνηρὸ, μὰ ἔπρεπε, δὲν μποροῦσα νὰ μὴ τὸ κάνω...

— Μὲ τρομάζετε... Περὶ τίνος πρόκειται;

— Γιὰ τὰ παιδιά σας.

— Γιὰ τὸν Ζάκ; ἢ γιὰ τὸν Ζώρζ;

— Ἦ γιὰ τὸν ἕνα ἢ γιὰ τὸν ἄλλο...

— Γιὰ τὸ Θεὸ, ἐξηγηθῆτε...

— Ἀκούστε, εἶπεν ὁ κ. Μιράϊγ, ὁ ὁποῖος κάθησε στὸν πάγκο, πλάι στὴν Ἐλένη. Αὐτὸ πού θὰ σὰς πῶ ἔγινε προχθὲς τὸ πρωί. Ὁ ταμίας μου, ὁ κ. Ρενέ, ἔλειπε. Τὰ παιδιά σας, ὅπως ξέρετε, ἐργάζονται στὸ πράσινο γραφεῖο, σ' αὐτὴ τὴ μεγάλη αἴθουσα πού εἶνε δίπλα στὸ δικό μου γραφεῖο.

Κατὰ τὶς δέκα δέχτηκα τὴν ἐπίσκεψιν τῆς κ. Μπετανκούρ, ἡ ὁποία ἤρθε νὰ καταθέσῃ τριακόσιες χιλιάδες φράγκα σὲ χαρτονομίσματα. Τὰ χρήματα αὐτὰ τὰ εἶχε εἰσπράξει ἀπὸ τὴν πώλησιν μερικῶν κτημάτων της. Ἐπειδὴ ὁ ταμίας μου δὲν ἦταν ἐκεῖ, πήρα ἐγὼ τὰ χρήματα καὶ τ' ἀφήσα στὸ τραπέζι τοῦ πού εἶνε κι' αὐτὸ στὸ πράσινο γραφεῖο... Αὐτὸ ἦταν μιὰ ἀνοησία... Τὸ μεσημέρι, ὡστόσο, ὅταν τὰ παιδιά σας ἔφυγαν, θυμήθηκα πῶς ὁ ταμίας δὲν εἶχε γυρίσει ἀκόμα. Πῆγα τότε νὰ πάρω τὰ χρήματα. Τὰ θρῆκα πράγματι στὴ θέσιν πού τὰ εἶχα ἀφήσει, μὰ, ὅταν τὰ μέτρησα εἶδα πῶς ἔλειπαν ἀπ' αὐτὰ τριάντα χιλιάδικα...

Ἡ κ. Σολλάρ χλώμιασε.

— Θέλετε νὰ πῆτε, δηλαδή, ὅτι τὰ πήρε τὸ ἕνα ἀπὸ τὰ παιδιά μου; εἶπεν ἡ κ. Σολλάρ. Θέλετε νὰ πῆτε ὅτι τὸ ἕνα ἀπ' αὐτὰ εἶνε κλέφτης;

— Ὁ ἀγαπητὴ μου φίλη, μὴ χρησιμοποιεῖτε μιὰ τόσο θαρεῖα λέξι. Οἱ νέοι εἶνε συχνὰ ἐπιπόλαιοι... Κι' ἐγὼ στὴν ἠλικία τους εἶχα πειρασμούς, οικονομικὲς στενοχώριες...

Λοιπόν...

— Λοιπόν, τὸν συμπλήρωσε ἡ Ἐλένη, ἤρθατε ἐδῶ γιὰ νὰ μοῦ ἀναθέσετε νὰ μάθω ποιὸς ἀπὸ τοὺς δυὸ τὰ πήρε. Ἐταῖ δὲν εἶνε;

— Ναι, ἀγαπητὴ μου φίλη, ψιθύρισε ὁ τραπεζίτης, θασιζομαι σὲ σὰς... Ἐσεῖς πάλι μπορεῖτε νὰ θασιζετε στὴν ἐχέμυθειά μου... Φυσικὰ, πρέπει πειὰ ν' ἀποχωριστῶ τὸ ἕνα ἀπ' τὰ παιδιά σας, αὐτὸν πού... μὲ καταλαθαίνετε. Μὰ σὰς ὀρκίζομαι ὅτι ἐκτὸς ἀπὸ σὰς κι' ἐμένα, κανένας ἄλλος δὲν θὰ μάθῃ ἀπολύτως τίποτε!...

— Ὁρεθούαρ, ἀγαπητὴ μου φίλη.

— Καλὰ, σὰς εὐχαριστῶ, εἶπεν ἡ κ. Σολλάρ.

Καὶ ὁ τραπεζίτης, ἀφοῦ τῆς ἔσφιξε τὸ χέρι, ἔφυγε. Ὅταν ἔμεινε μόνη ἡ Ἐλένη θυβίστηκε σὲ σκέψεις, ἔχοντας τὸ κεφάλι της χωμένο μέσα στὰ χέρια της. Δὲν ἔκλαιγε. Μιὰ δυνατὴ ἀνατριχίλα τίναζε κάθε τόσο τοὺς ὤμους της. Ὁ ἕνας ἀπ' τοὺς γιουὺς της ἦταν κλέφτης... Μὰ ποιός; Ὁ Ζάκ; Ὁ Ζώρζ; Χίλιες σκέψεις ἀλληλοσυγκρουόντουσαν μέσα στὸ φλογισμένο κεφάλι της. Προσπάθησε νὰ κρίνῃ τὰ παιδιά της, νὰ σχηματίσῃ μιὰ κρίσιν ἀπὸ τὶς κλίσεις τους, ἀπὸ τὸ χαρακτήρα τους... Καὶ εἶδε τότε πῶς ὁ Ζάκ ἦταν τόσο σοβαρός, τόσο τίμιος, ὥστε δὲν χωροῦσε καμμιὰ ἀπολύτως ὑπόψιν γι' αὐτόν... Ἐμενε ὁ Ζώρζ, τὸ χαϊδεμένο παιδί, τὸ πολυχαϊδεμένο παιδί... Ὁ Ζώρζ ξόδευε πολλὰ, ἀγαποῦσε τὶς διασκεδάσεις καὶ συχνὰ, τὶς Κυριακὲς, ἐνῶ ὁ Ζάκ ἔμενε κοντὰ της, πῆγαινε στὴν Λυὸν μὲ αὐτοκίνητο... Τί ἔκανε ἐκεῖ; Μήπως εἶχε κακοὺς φίλους; Μήπως ἔπαιζε κι' ἔχανε;...

Ω Θεέ μου!... Θεέ μου!...

Μετά το πρόγευμα, την ώρα που ο Ζώρζ έφευγε με το αυτοκίνητό του, η Έλενη πλησίασε τον Ζάκ.

— "Ελα μοζύ μου, τοῦ εἶπε, θέλω νά σοῦ μιλήσω.

Καί, περνώντας τὸ μπράτσο τῆς κάτω ἀπ' τὸ δικό του, τὸν ἐτράβηξε ὡς τὸν πέτρινο πάγκο. Κάθησαν ἐκεῖ πλάι-πλάι κ' ἡ Έλενη τοῦ εἶπε ὄλα: τὴν ἐπίσκεψι τοῦ κ. Μιράιγ, τὴν ἐξαφάνισι τῶν τριάντα χιλιοφράγκων καὶ τὴν ἀπόφασι ποῦ εἶχε πάρει ὁ τραπεζίτης νά διώξη τὸν ἔνοχο, συγχωρώντας τον.

— "Ὡστε, μαμά, με ὑποψιάζεσαι; ἔκανε ὁ Ζάκ ἀναπηδώντας.

— Δὲν εἶσ' ἐσύ;

— "Ὁχι, βέβαια.

Ἡ κ. Σολλάρ ἔβγαλε μιά μικρὴ κραυγὴ κι' ἔγινε σχεδὸν εὐτυχισμένη, σὰν νά εἶχε ξεχάσει ἐκεῖνη τὴ στιγμή πὼς ὑπῆρχε καὶ τὸ ἄλλο παιδί τῆς. Μὰ ἔπειτα εἶπε πονεμένα:

— Τότε θά εἶνε ὁ Ζώρζ.

— "Ὁχι! ἔκανε ζωνηρά ὁ Ζάκ.

— Μὰ ἀφοῦ δὲν εἶσαι σὺ, πρέπει νά εἶν' ἐκεῖνος.

— "Ἐχεις δίκη, εἶπε ὁ Ζάκ χλωμιάζοντας.

Καὶ ὁ νέος βυθίστηκε σὲ σκέψεις. Τί θά συνέβαινε; Θά ἄφηνε τὴν μητέρα του νά ρωτήσῃ τὸν Ζώρζ; Κι' ἂν ὁ νέος ὁμολογοῦσε τὸ σφάλμα του, πὼς θά δικαιολογοῦσε στὸν πατέρα του τὸ διώξιμό του ἀπὸ τὴν Τράπεζα; Ἄν, πάλι, ἀρνιόταν, τότε θάρχιζε μετὰξὺ τους μιά φριχτὴ πάλη, μιά πάλη κατὰ τὴν ὁποία θά ὑπέκυπτε ὁ ἴδιος, γιὰτὶ ὁ πατρὸς του δὲν θά δίσταζε νά θεωρήσῃ ὡς ἔνοχο αὐτόν, τὸ παιδί τοῦ ἄλλου... Καὶ σκέφτηκε πόσο δυστυχισμένη θά γινόταν ἡ μητέρα του, ὅτι ἡ οἰκογενειακὴ εὐτυχία θά καταστρεφόταν κι' ὅτι τὸ μέλλον θά ἦταν γεμάτο δάκρυα καὶ μίση. Ἐνῶ ἂν ἔφευγε αὐτός, ὄλα θά ταχτοποιόντουσαν καὶ θά ξεχνιόντουσαν γρήγορα.

— Μαμά, εἶπε με φωνὴ σοβαρὴ, ἐγὼ πῆρα τὰ τριάντα χαρτονομίσματα.

Ἡ Έλενη κούνησε τὸ κεφάλι καὶ εἶπε:

— Δὲν σὲ πιστεύω... Γιὰτὶ τάχα θά τὸ ἔκανες αὐτό;

— "Ἄκουσε, μητέρα, πρέπει νά με καταλάβῃς... Γιὰ τὸν πατρός μου, γιὰ τὸν κ. Μιράιγ, γιὰ σένα προπάντων, πρέπει νά εἶμαι ἐγὼ... Σοῦ ἀφήνω τὸν Ζώρζ... ἐγὼ φεύγω...

— "Ὡ! παιδί μου!... Παιδί μου!...

Καὶ με τὰ δυὸ τῆς χέρια παθητικά, παράφορα, ἡ Έλενη Σολλάρ ἔσφιξε τὸν Ζάκ στὴν ἀγκαλιά τῆς...

***

Ὁ Ζάκ ἔφυγε γιὰ τὴ Βραζιλία. Κ' ἡ Έλενη ἔμεινε μετὰ τὸν Ζώρζ.

Ἐξαφνα ἓνα πρωτὶ, καθὼς ὠνειροπολοῦσε ἀθισμένη στὸν πέτρινο πάγκο, ὁ τραπεζίτης Μιράιγ μπῆκε μέσα μετὰ τὸ καπέλλο του στὸ χέρι.

— "Ὡ! καλὴ μου φίλη, τῆς εἶπε, εἶμ' ἓνα ζῶο... ἓνα κτῆνος...

Κι' ὁ τραπεζίτης ντροπιασμένος, με σκυμμένο κεφάλι τῆς διηγήθηκε πὼς ταχτοποιώντας τὰ χαρτιά του, εἶχε θρῆ τὰ τριάντα χαμένα χαρτονομίσματα τῶν χιλίων φράγκων μέσα σ' ἓναν χαρτοφύλακα.

— Ἦταν μιά ἡλιθία ἀφηρημάδα μου... τραύλισε. Τί λέω; Ἦταν ἓνα ἔγκλημα. "Ὡ! θυμάμαι!

Αὐτὴ τὴν ἡμέρα ἤθελα νά κάνω μερικὲς πληρωμές... Πῆρα λοιπὸν τὰ χαρτονομίσματα ἀπὸ τὴ δέση γιὰ νά τὰ ἔχω πρόχειρα, τὰβαλα στὸν χαρτοφύλακα ποῦ εἶχα μπροστά μου, ὅπου καὶ τὰ ξέχασα... Αὐτὰ ἔχουν τὰ γηρατειά, ἀγαπητὴ μου φίλη... Μὰ χρωστάω στὴν οἰκογένειά σας μιά ἐπανόρθωσι γιὰ τὸ κακὸ ποῦ τῆς ἔκανα. Ἀποφάσισα λοιπὸν τὸν ἐρχόμενο μῆνα ν' ἀποσυρθῶ ἀπὸ τὴν τράπεζά μου καὶ νά τὴν παραχωρήσω στὸ γυῖο σας τὸν Ζώρζ, ἀφοῦ ὁ Ζάκ δὲν βρίσκεται πια ἐδῶ...

Κι' ὁ τραπεζίτης, ἀφοῦ εἶπε τὰ λόγια αὐτά, χαμήλωσε ἀκόμα περισσότερο τὸ κεφάλι, σὰν νά περιμένε τὴν καταδίκη του.

Ἡ Έλενη θά ἔπρεπε νά τὸν βρῖση, νά τὸν μισήσῃ. Μὰ δὲν μπορούσε. Εἶπε μόνο ἀπλᾶ:

— Σὰς εὐχαριστῶ, κ. Μιράιγ... Εἶμαι εὐτυχισμένη... πολὺ εὐτυχισμένη...

Καὶ, ἀνατριχιάζοντας, με τὰ μάτια μισοκλεισμένα, βλέπει σὰν σὲ ὄπτασι, πέρα ἀπὸ τὶς ἰτιές ἓνα πρᾶγμα ἀπέραντο ποῦ τὸ βλέπει αὐτὴ μόνη, ἓνα μεγάλο βαπόρι ποῦ φεύγει γρήγορα μέσα στὸ γαλάζιο τῆς θαλάσσης καὶ τούρανοῦ καὶ ποῦ τῆς παίρνει τὴν μισὴ καρδιά τῆς...

ΠΙΕΡ ΒΙΛΕΤΑΡ

"Ἐνα χαριτωμένο κεντηματάκι κατάλληλο γιὰ γαρνίρισμα ἀσπρορρούχων, μαντηλιῶν, κομπιναιζὸν κ.τ.λ. Κεντιέται με κέντημα φουσκωτὸ με κλωστή λινὴ, ἢ μουλινέ, ἢ μπερσίμι.

Η ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΜΟΥ ΠΩΣ ΔΙΑΤΗΡΕΙΤΑΙ Η ΕΜΟΡΦΙΑ

ΚΡΗΤΙΚΟΠΟΥΛΑΝ.-- Νά μὴ λούζετε τὰ μαλλιά σας με πράσινο σαποῦνι, ἀλλὰ οὔτε καὶ με μωσχασάπουνο, διότι καὶ τὰ δυὸ τὰ θλάπτουν. Νά τὰ λούζετε με ἓνα σαμπουάν, τὸ ὁποῖον εἶνε ἓνα εἶδος σαπουνιοῦ εἰδικῶς κατασκευασμένο γιὰ τὸ λουτρὸ τῶν μαλλιῶν. Τὸ καλύτερο γιὰ σὰς ποῦ ἔχετε ξανθὰ μαλλιά εἶνε τὸ Σ α μ π ο ν τ ὀ ρ Τ ε τ Ν ο υ ᾶ ρ. Ἄν δὲν τὸ πουλᾶν αὐτοῦ ποῦ κατοικεῖτε, γράψετε σὲ μιά φίλη σας ἢ συγγενὴ σας νά σὰς τὸ στείλῃ σ' ἓνα φάκελλο ἀπὸ τὰς Ἀθῆνας. Εἶνε ἀλλωστε πολὺ φθηνὸ καὶ κάθε φάκελλος ἀρκεῖ γιὰ δυὸ φορές. Ἐπὶ πλεον, λάβε θράδου κάνετε φριζιὸν στὰ μαλλιά σας με τὸ ἐξῆς ὑγρὸ:

Alcool camphré	100 gr.
Essence de terebenthine	25 gr.
Ammoniaque	3 gr.

Γιὰ τὶς φακίδες σὰς συνιστῶ νά καταργήσετε τὴν πομμάδα ποῦ χρησιμοποιεῖτε καὶ νά θάζετε τὴν ἐξῆς ποῦ εἶνε ἀποτελεσματικὴ καὶ ἀθῶα:

Cold-cream	30 gr.
Essence d'anis	2 gr.
Fleur de soufre	1 gr.

Χρησιμοποιεῖτε τὴν τὴν ἡμέρα. Α. Γ. Π., Θεσσαλονίκη.— Πρὶν θυγῆτε στὸν ἥλιο ἀλείψετε τὸ πρόσωπό σας με τὴν ἐξῆς κρέμα:

Vaseline	10 gr.
Lanoline	5 gr.
Solution de sulfate de quinine à 1)15	15 gr.

Ὅταν νυρίζετε στὸ σπῆτι καθὼς καὶ τὸ θράδου θάζετε τὴν ἐξῆς λοσιόν.

Amandes douces mondées	20 gr.
Amandes amères	5 gr.
Eau de roses	200 gr.
Teinture de benjoin	1 gr.

Πολὺ ἐπίσης θά σὰς ὠφελήσῃ ἡ ἐπάλειψις τοῦ προσώπου σας με ἀσπράδι αὔγου καὶ χυμὸ καρπουζιοῦ. Πούδρα χρησιμοποιεῖτε τὴν «Μύστικουμ» τοῦ Σέρκ, σὲ χρῶμα Ρασέλ II.

ΜΙΚΡΗΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΡΙΑΝ, Πειραιᾶ.— Εἶνε ἀδύνατον νά ἔχουν παχύνει τὰ πόδια σας χωρὶς νά ἔχη παχύνει ὀλόκληρο τὸ σῶμα. Μήπως εἶνε πριεμένα καὶ δὲν τὸ καταλάβατε; Νά κάνετε μιά ἀνάλυσι οὔρων καὶ ἀποφεύγετε τὴν ὀρθοστασία. Ἐπίσης νά κοιμάσθε θάζοντας κάτω ἀπὸ τὰ πόδια σας ἓνα μαξιλαράκι γιὰ νά στέκωνται ψηλά, νά φορᾶτε παπούτσια εὐρύχωρα, με χαμηλὸ τακοῦνι καὶ τέλος νά κάνετε χλιαρὰ ποδόλουτρα, περιχύνοντας κατόπιν τὰ πόδια σας με κρύο νερό. Τὰ μαλλιά σας θά κοκκίνισαν γιὰτὶ θά τὰ θρέχετε καὶ κατόπιν θά θγαίνετε στὸν ἥλιο χωρὶς καπέλλο. Πάψετε αὐτὴ τὴν μέθοδο καὶ περιμένετε νά συνέλθουν μόνα των.

Ι. Ν. Α., Ἡράκλειον (Κρήτης).— Γιὰ τὰ μαλλιά σας χρησιμοποιοῦστε τὴν λοσιόν ποῦ συνιστῶ παραπάνω εἰς τὴν Κρητικοπούλαν. Μὴν τὰ λούζετε συχνότερα ἀπὸ κάθε δέκα μέρες καὶ ἀποφασίστε γιὰ μιά φορὰ νά τὰ κουρέψετε ὅσο πιὸ κοντὰ μπορεῖτε. Μιά καλὴ μπριγιαντίνη εἶνε ἡ ἐξῆς:

Alcool à 95 o)ο	95 gr.
Huile de ricin	10 gr.
Essence de violette	1 gr.

Δ. ΜΑΛΛΙΔΟΥ, Ἐνταῦθα.— Αἱ συμβουλαὶ μου δίδονται δωρεάν, ἀλλὰ πρέπει νά παίρνετε τὸ «Μπουκέτο» γιὰ νά παρακολουθήτε αὐτὴ τὴν στήλη, ἀλλοιῶς ὑπάρχει φόβος νά μὴν ἰδῆτε τὴν ἀπάντησί μου. Γιὰ τοὺς ἀνοιχτοὺς πόρους σὰς συνιστῶ πρῶτον νά καθαρίζετε καλὰ καθημερινῶς τὸ πρόσωπό σας με νερό χλιαρὸ κι' ἓνα καλὸ σαποῦνι καὶ δεῦτερον νά χρησιμοποιεῖτε τὴν ἐξῆς σινταγή:

Ammoniaque	1 gr.
Acide salicylique	0,10 gr.
Aiun pulverisé	10 gr.
Eau de laurier cerise	10 gr.
Glycerine	50 gr.
Terpineol	50 gr.
Eau de roses	100 gr.

Τὸ φάρμακο αὐτὸ, με τὸ ὁποῖον θρέχετε ἓνα βαμπάκι καὶ ἀλείψετε τὸ πρόσωπό σας, θά σὰς λευκάνῃ ἀσφαλῶς τὸ δέμα. Πολὺ ἐπίσης θά σὰς ὠφελήσῃ νά τὸ ἀλείψετε μ' ἓνα κροκὸ αὔγου χτυπημένο με λίγο γάλα. Ἀφήνετε νά ξεραθῇ καὶ κατόπιν τὸ ξεπλένετε με χλιαρὸ νερό. Καὶ τὸ ἀσπράδι τοῦ αὔγου λευκαίνει ἐπίσης τὸ δέμα.

Η ΦΙΛΗ ΣΑΣ